Abikaasade varasuhe

Tšehhi

1 Kas liikmesriigis on kehtestatud seadusjärgne abikaasade varasuhe? Mida see endast kujutab?

Jah.

Tšehhi õiguse kohaselt käsitatakse abieluvarana kõike, mis kuulub abikaasadele, millel on väärtus ja mida ei ole abikaasade varasuhtest välja jäetud.

Abieluvara suhtes kohaldatakse seadusjärgset režiimi, konkreetset kokkulepitud režiimi või kohtuotsusega kehtestatud režiimi.

Seadusjärgse režiimi kohaselt käsitatakse ühisvarana kõike, mille üks abikaasadest omandas või mille abikaasad omandasid ühiselt oma abielu ajal, välja arvatud järgmist:

a) vara, mille eesmärk on ühe abikaasa isiklike vajaduste rahuldamine;

b) vara, mille üks abikaasadest on saanud kingituse, päranduse või annakuna, välja arvatud juhul, kui kingi andja või testaator väljendas teistsugust soovi;

c) vara, mille üks abikaasadest on saanud hüvitisena tema loomulike õiguste rikkumisega tekitatud mittevaralise kahju eest;

d) vara, mille üks abikaasadest on omandanud tema ainuomandiõigust käsitleva kohtumenetluse tulemusel;

e) vara, mille üks abikaasadest on omandanud hüvitisena tema ainuomandis oleva vara kahjustumise, hävimise või kaotsimineku eest.

Kasumit, mis on saadud üksnes ühele abikaasale kuuluvalt varalt, käsitatakse seadusjärgse režiimi puhul ühisvarana.

Seadusjärgse režiimi kohaselt on abielu ajal võetud laenud ühisvara, välja arvatud juhul, kui need on seotud üksnes ühele abikaasale kuuluva varaga, millisel juhul see abikaasa vastutab üksi selle osa eest, milles võlg ületab nimetatud varalt saadud kasumi väärtust; samuti pole tegemist ühisvaraga siis, kui üks abikaasadest on võtnud laenu ilma teise abikaasa nõusolekuta. See ei puuduta tavapäraseid oste ega perekonna põhivajaduste katmist.

2 Kuidas saavad abikaasad oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

Kihlatud või abielus paarid võivad leppida kokku vararežiimis, mis erineb seadusjärgsest režiimist. Lepingu võib sõlmida varalahususe režiimi või sellise režiimi kohta, mille korral ühisvara tekib üksnes abielu lõppemisele eelneval ajavahemikul või mille korral ühisvara ulatus on seadusjärgse režiimi puhul määratletust laiem või kitsam. Leping võib sisaldada kokkuleppeid mistahes vara kohta, välja arvatud juhul, kui see on seadusega keelatud. Eelkõige võib leping käsitleda režiimi ulatust või sisu või seadusjärgse režiimi või muu ühisvararežiimi kohaldamise ajavahemikku või üksikuid varaobjekte või nende rühmi. Lepingus võib tulevase ühisvara liigitus erineda seadusjärgse režiimi puhul kasutatavast liigitusest. Samuti võidakse lepinguga ette näha vararežiim juhuks, kui abielu lõpeb.

Abikaasade vararežiimi käsitlev leping peab olema ametlik dokument (st notari tõestatud).

Kui kihlunud paar sõlmib abikaasade vararežiimi käsitleva lepingu, jõustub see leping abiellumise kuupäeval.

3 Kas varasuhte korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Leping võib sisaldada kokkuleppeid mistahes vara kohta, välja arvatud juhul, kui see on seadusega keelatud.

Lepingust ei tohi välja jätta ja selles ei tohi muuta tavapärast kodusisustust käsitlevaid sätteid, välja arvatud juhul, kui üks abikaasadest on kodumajapidamisest lahkunud ja keeldub naasmast. Lepinguga ei tohi keelata abikaasal oma perekonda ülal pidada. Lepingu sisu ega eesmärk ei tohi mõjutada kolmanda isiku õigusi, välja avatud juhul, kui see isik on lepingus selleks nõusoleku andnud. Lepingul, mis on sõlmitud ilma kolmanda isiku nõusolekuta, pole selle isiku jaoks õiguslikke tagajärgi.

4 Millised on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed abikaasade varasuhtele?

Abielu lõppedes pole abieluvara enam abieluvara; see juhtub, kui üks abikaasadest sureb, kui üks abikaasadest tunnistatakse surnuks või kui abielu lahutatakse. Kui abikaasade varasuhe lõpeb, tuleb allesjäänud vara jagada.

Kui abielu tunnistatakse kehtetuks, siis loetakse, et seda pole kunagi sõlmitud. Pärast abielu kehtetuks tunnistamist käsitletakse paari varalisi õigusi ja kohustusi samamoodi nagu pärast abielulahutust.

5 Kuidas mõjutab abikaasade varasuhet ühe abikaasa surm?

Abikaasade varasuhe lõpeb ja vara jagatakse. Üleelanud abikaasa on surnud abikaasa esimese ja teise järjekorra seadusjärgne pärija.

6 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid abikaasade varasuhtega seotud asjades?

Kohus.

7 Millised on abikaasade varasuhtest tulenevad tagajärjed abikaasa ja kolmanda isiku vahelistele õigussuhetele?

Vara, mille abikaasad omandasid enne abielu (muu hulgas), ei käsitata seadusjärgse režiimi kohaselt abieluvarana. Seadusjärgse režiimi kohaselt on abielu ajal võetud laenud ühisvara, välja arvatud juhul, kui need on seotud üksnes ühele abikaasale kuuluva varaga, millisel juhul see abikaasa vastutab üksi selle osa eest, milles võlg ületab nimetatud varalt saadud kasumi väärtust; samuti pole tegemist ühisvaraga siis, kui üks abikaasadest on võtnud laenu ilma teise abikaasa nõusolekuta. See ei puuduta tavapäraseid oste ega perekonna põhivajaduste katmist.

Asjades, mis puudutavad ühisvara või selle osi, mida ei käsitata tavapärastena, peavad abikaasad osalema kohtumenetluses koos, välja arvatud juhul, kui teise nõusolekul osaleb üks abikaasa. Kui üks abikaasadest keeldub ilma mõjuva põhjuseta nõusolekut andmast ja see on vastuolus abielupaari, perekonna või perekonna kodumajapidamise huvidega või kui see abikaasa ei saa oma soovi väljendada, võib teine abikaasa taotleda nõusolekut hoopis kohtult.

Kui üks abikaasadest osaleb kohtumenetluses ilma teise abikaasa nõusolekuta juhul, kui see nõusolek oli vajalik, võib teine abikaasa lasta tunnistada kohtumenetluse tühiseks. Kui üks abikaasa kavatseb kasutada osa ühisvarast kaubanduslikul eesmärgil ja kui vara selle osa väärtus ületab summat, mis vastab abikaasade materiaalsele olukorrale, on vaja teise abikaasa nõusolekut, kui vara esimest korda sellisel eesmärgil kasutatakse. Kui teine abikaasa sellest menetlusest välja jäetakse, võib ta lasta menetluse tühiseks tunnistada. Kui osa ühisvarast kavatsetakse kasutada osaluse omandamiseks äriühingus või ühistus või kui sellise osaluse omandamisega kaasneb äriühingu või ühistu võlgade tagamine ulatuses, mis ületab abielupaari materiaalsele olukorrale vastavat summat, on vaja teise abikaasa nõusolekut; kui teine abikaasa sellest menetlusest välja jäetakse, võib ta lasta menetluse kehtetuks tunnistada.

Kui abikaasad on kokku leppinud muus vararežiimis, ei tohi lepingu sisu ega eesmärk mõjutada kolmanda isiku õigusi, välja avatud juhul, kui see isik on lepingus selleks nõusoleku andnud. Lepingul, mis on sõlmitud ilma kolmanda isiku nõusolekuta, pole selle isiku jaoks õiguslikke tagajärgi.

8 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kohaldatavat abieluvara jagamise või realiseerimise menetlust.

Kui varaühisus lõpetatakse või ühisvara realiseeritakse või kui selle ulatust vähendatakse, lõpevad varem ühised olnud kohustused ja õigused nende jagamise teel. Kui vara ulatuse vähendamise, realiseerimise või varaühisuse lõpetamise järel vara ei jagata, kohaldatakse selle suhtes vajaduse korral eeskirju ühisvara kohta.

Vara jagamine ei tohi mõjutada ühegi kolmanda isiku õigusi. Kui jagamine on mõjutanud kolmanda isiku õigusi, võib see isik nõuda kohtult otsust selle kohta, et jaotamisel pole tema jaoks tagajärgi. Võlad tohib jagada üksnes abikaasade vahel.

Eelistatult peaksid abikaasad saavutama ühisvara jagamise kohta kokkuleppe, kui see on võimalik (näiteks lahutuse või ühisvara vähendamise korral). Vara jagamise leping jõustub alati päeval, mil ühisvara vähendati või realiseeriti või mil varaühisus lõppes, olenemata sellest, kas leping allkirjastati enne või pärast ühisvara vähendamist, realiseerimist või varaühisuse lõppemist.

Vara jagamise leping peab olema kirjalikus vormis, kui see sõlmiti abielu ajal või kui mistahes jagatav vara eeldab kirjalikku omandiõiguse ülemineku lepingut (nt kinnisasjad). Kui vara jagamise leping ei pea olema kirjalikus vormis ja kui üks abikaasadest jagamise korraldab, peab teine abikaasa esitama sellele abikaasale jaotuse kohta kinnituse.

Kui abikaasad ei jõua jagamises kokkuleppele, võib kumbki neist pöörduda kohtusse. Kohus peab tegema vara jagamise kohta otsuse vastavalt olukorrale abieluvara vähendamise või realiseerimise või varaühisuse lõpetamise ajal.

Vara jagamise suhtes kohaldatakse järgmisi reegleid:

a) jagatav vara peab kuuluma abikaasadele võrdsetes osades;

b) kumbki abikaasa peab hüvitama selle osa ühisvarast, mis kulutati üksnes talle kuuluva vara peale;

c) mõlemal abikaasal on õigus nõuda hüvitist üksnes talle kuuluva vara eest, mis kulutati ühisvara peale;

d) arvesse tuleb võtta ülalpeetavate laste vajadusi;

e) arvesse tuleb võtta seda, kuidas kumbki abikaasa perekonna eest hoolitses, eriti seda, kuidas hoolitseti laste ja perekonna majapidamise eest;

f) arvesse tuleb võtta seda, kuidas kumbki abikaasa panustas ühisvara omandamisse ja säilitamisse.

Kui kolme aasta jooksul pärast ühisvara vähendamist, realiseerimist või varaühisuse lõpetamist pole selle vara hulka kuuluvaid varaobjekte jagatud või kui jagamises pole jõutud kokkuleppele või kui jagamist käsitleva otsuse saamiseks pole pöördutud kohtusse, järeldatakse, et abikaasad või endised abikaasad on lahendanud jagamisküsimuse järgmiselt:

a) materiaalne vallasvara kuulub sellele abikaasale, kes kasutab seda ainuomanikuna enda, perekonna või oma perekonna kodumajapidamise vajaduste täitmiseks;

b) muu materiaalne vallas- või kinnisvara on mõlema abikaasa ühisvara ja mõlemal abikaasal on selles varas võrdne osa;

c) muud varalised õigused, kohustused ja võlad kuuluvad mõlemale abikaasale ning neil on nendes võrdne osa.

9 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Õigustoimingud, mille tulemusel tekivad või antakse üle kinnisasjaga seotud asjaõigused, ja õigustoimingud, mille tulemusel selliseid õigusi muudetakse või lõpetatakse, peavad olema vormistatud kirjalikult. Kui üle antakse sellise kinnisasja omandiõigus, mille kohta on tehtud kanne avalikku registrisse, hakkab omandiõiguse muudatus kehtima koos registrikande tegemisega.

Viimati uuendatud: 14/12/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.